



4 Esimehe veerg

6 PERSON. Raul Meel: „Mu kunst on enam-vähem samasugune nagu kärjed.“

12 VAATENURK. Elaksid nad ometi talve üle!

14 FOOKUS. Kas tagasi puutüve sisse?

20 KÜSITLUS. Märkmeid kuumast mesindussuvest

24 MESINDUSSAADUSED. 8 x mesilasvaha

26 REISILUGU. Kuidas elad, Leedu mesinik?

30 COLOSS. Mesilasperede talvekaod Põhja- ja Baltimaades

32 MAAILMA MESINDUS. Millest räägiti Ufaas?

33 MESINIKU KALENDER. Sügise sülest talvekobarasse

36 MESI KÖÖGIS. Vahemere köögi mesine pool

39 Palju õnne sünnipäevalastele!

Meesaaki kaalutakse sügisel – viis aasta mesiniku tiitliga pärjatud meest teevad kokkuvõtteid, kuidas läks tänavune kuum mesindussuvi nende mesilas. Küsis Krista Kivisalu

Linnamesilastel tekkis kultuurihuvi

Erki Naumanis, aasta mesinik 2016, peab Tallinnas 60 mesilasperet ning hoolitseb kolme mesilagrupi eest Tallinna katustel.

See oli üks huvitav suvi. Kui meesaagist rääkida, siis kehv – linnas õitses kõik nii kiiresti ära, et mesilased ei jõudnud korralikult korjata. Minu hoole all olevatest gruppidest läks kõige paremini Tallinna Ülikooli katusemesilastel, neid toitis Kadrioru park oma niiskemate kohtadega. Talv sujus hästi kuni veebruarini. 28. veebruaril saabus linna soojalaine, mesilased hakkasid hauet tegema, siis aga läks külmaks, haue hukkus ja pered jäid nõrgaks. 40% talvekadusid oli mul tänavu. Eks tule osa tuhka ka endale pähe raputada – sügisel sai ka nõrku peresid talvituma pandud.

Märk kehvast korjesuvest on ka see, et sel aastal muutusid linnakatustel elavad proud kultuurihuvilisteks – mõned neist hakkasid kohvikutes käima. Augustis, kui korjet polnud, meelitasid kohvikute avatud usteid ja akendest tulevad magusalõhnad mesilasi kohvikutesse.

Ühte kööki oli kogunenud juba oma viiastada mesilast, kui omanik mulle helistas ja abi palus. Õnneks külastajaid nad niiväga ei häirinudki, küll aga tundsid end ebamugavalt kohviku töötajad – mesilased kogunesid kööki, tiirutasid seal lae all valgustite ümber ja sumisesid. Kui mina kohale jõudsin, oli enamik neist juba projektorite kuumuses kõrvetada saanud. Sellist erakordset suve, kus mesilaste kohvikus käimiste üle kaevatakse, pole mul varem olnud.

Minu jaoks mesinikuna oli selle suve kõige huvitavam osa emadekasvatusega tegelemine. Käisin mõni aasta tagasi Olustveres emadekasvatuse kursustel ja pärast seda olen teemat edasi arendanud, sooviga teha puhaspaarla. See on väga huvitav teema!

Sel suvel sain oma emasid ka katusegruppidesse panna, on põnev katsetada, millised mesilased sobivad katustele kõige paremini.

Üks, mis katusemesilaste puhul olema peab, on sülemlemiskainus. Sülemlemine tuleb linnas kindlasti kontrolli all hoida, seni olen laiendamise, haudme eemaldamise ja perede poolitamisega sel hoolsalt silma peal hoidnud. Minu tarudest tuligi vaid üks sülem, aga kuna mesilased on linnas populaarseks muutunud, tuli ka kõnesid kutsuga tulla sülemit maha võtma palju. Maist jaanipäevani oli neid kõnesid oma viisteist, kuigi eelmisel aastal sai vastu võetud otsus, et sülemeid ma enam ei korja, olen oma numbri enamikust infolistidest ära kustutanud.

Ka ei plaani ma rohkem linnamesilagruppe oma hoole alla võtta, ei jõua ma kõikidele katustele. Õnneks on meil juba mitmeid teisi tublisid mesinikke, kes katusemesilastega tegelevad.

Kuum juuni ja kainestav juuli

Ülo Lippa, aasta mesinik 2017, peab Harjumaal 37 mesilasperet

Pered talvitsid hästi – peale ühe tulid kõik tegusatena kevadesse. Tegelikult tuli see üks ka, paraku ilma muneva emata, seda siis võingi selle talve kaoks lugeda. Kevad mesilasperede arengut ei soosinud, näiteks pajukorje kestis ainult kolm päeva – enne ja pärast oli meie kandis külm, sajune ja tuuline. Maikuu oli väga tüütu – jooksin aina kandipakkide ja söödanõudega tarude vahel, et mesilastel toiduvärske päris otsa ei saaks. Kuigi andsin juurde ja hauet oli, siis perede kasv oli enam kui tagasihoidlik! Küll ma mõtlesin, et kas on neil nüüd mõni tööbi kallas või mis, et mesilasi juurde ei tule... Jõudsin järeldusele, et küllap see oli ikkagi külma ja tuulise maikuu süü. Tuli päike, lendasid korjajad välja. Läks päike pilve taha, oli kohe väga külm ja ju sinna õitele need korjajad jäidki...

Taoline vindumine kestis mai keskpaigani välja. Mai lõpus seevastu toimus plahvatuslik areng – ilmad läksid soojaks, pered kasvasid, sisse toodi väga palju nektarit ja nii mõnigi tugevam pere vajas lisakorpusi lausa kaks korda nädalas! Ja nii saabus ühel ilusal päeval hetk, mil laos polnud enam ainsatki raami ega kasti, mida tarusse panna. Mis siis muud, kui panin telgi õuele päikesevarjaks üles ja sinna alla seadsin sisse puidutöökoja. Niipea kui uue korpusse valmis sain, viisin selle otsedele tarusse.

Korjel käidi niisuguse hooga, et mesilastel polnud aega isegi sülelelda! Päevakorje rekordeid siiski ei tulnud, tarukaal näitas juuni lõpuni ühtlast juurdekasvu 4 kuni 6 kg päevas. Aga pöud võttis oma ja juuni lõpus algas taas seisak. Õuel rohetavast murust sai sujuvalt kulu ja terve juulikuu suutsid pered tarru tuua ainult elatiskorje. Omapäraselt käitus kanarbik – kui tavaliselt hakkab see korjet andma juuli viimasel dekaadil, siis tänavu jäi kanarbiku areng justkui seisma ning tarukaal hakkas taas plussi näitama alles 5. augusti paiku.

Mett hakkasin juba juunis võtma. Osaliselt ka kärjepuuduse tõttu, nii sai tühjaks vurrutatud kärjed kohe tarusse tagasi viidud.

Saak tuli üle keskmise. Kui juunis jäi mulje, et kõiki senised rekordeid mitte ainult ei ületata, vaid need lausa

põrmustatakse, siis juuli tõi nõ ma peale tagasi.

Sellest suvest jääb kindlasti meelde kuum ja kuiv juuni. Eks ole ju nii, et kui Eesti jaanipäeval tilkagi ei saja, siis tuleb korstna otsa rist teha!

Peakorje lõpus hakkas loodus kuivama

Eston Loos, aasta mesinik 2018, peab koos Siim Saavastega Valgamaal 300 peret.

Meie kandis oli tavapärase töökas suvi. Aga muidugi on selle suve märksõnaks kuumus – kui vaadat üle sada taru päevas, ei saa endale lubada, et lähed ilma kaitseriietuseta tööle, selles oli aga sel suvel päris kuum.

Talvekadusid oli meil 15% kanti, mõned nõrgad pered. Kevad algas hästi, pajukorje ajal püsis soodne korjeilm, mesilased said pajult päris palju õietolmu ja nektarit. Ka meie kandis läks mai algul külmaks, kuid nii hull asi ei olnud, et oleksime pidanud lisasööta andma. 18. mail hakkasin emasid kasvatama ja samal ajal läksid ilmad ilusaks. Soodaj ilmad kestsid ka meil pikalt, aga kuna jaanipäeva eel saime vihma, siis oli peakorje ajal tingimused korjeks sobilikud. Siiski, peakorje lõpu ajaks hakkas ka meil loodus jaanipäeva.

Esimese mee võtsime jaanipäeva paiku, see on meil tavaline. Ma esimese vurritamise järgi ennustama ei kipu, kas tuleb hea või kehv meeaasta, kuid nüüd, sügisel, saan öelda, et meil oli pigem hea meesuv. Keskmine saak.

Selle sooja suve hea külg oli ka see, et emasid võeti väga hästi vastu.

Lesta oli sel suvel vähe näha, ju on siis tõrje plaan korda läinud.

Tegime korraliku tõrje ka sel sügisel, aga selle tõhususe kohta midagi ennustama ei kipu. Vaatame kevadel. Ka ühe karu külskäik jäab selle suve sisse. Mesikäpp lõhkus juulis meil ühes grupis paar peret. Sellest oli meil meelemeelne meesuv, et kasutasin paarumistaru täitmiseks sülemit. Kogemus õpetab – kui mingi asi juba toimib, siis pole mõtet hakata seda muutma.

Oli tugevaid peresid, aga oli ka vindujaid. 2021. aasta oli meil Läänemaal hea lestaaasta – saime väga palju lestatõrje õppematerjaliks vajalikke pilte ja videot, sest lesti kärjekannused jätkus häbematuult palju. Õppematerjalina oli see ju hea, aga tegelikult tekitab muret. Varroatõrjesse tuleb igal mesinikul väga tõsiselt suhtuda. Kevadine korje oli korralik, aga siis tuli põuaperiood. Kuskilt mu mesilased nektarit siiski said – aru ma ei saanud, kust täpselt, sest kogu loodus oli kõrbenud, aga saak tuli suve lõpuks siiski üsna keskmine. Või õige pisut lahjem kui keskmine. Hea oli muidugi see, et mee niiskuspotsendiga polnud muret, refraktomeeter näitas iga vurritäre kohta 16–17%. Mett hakkasin võtma juba juuli algul, 3. juulil oli esimene vurritamine; tavaliselt alustan meevõtuga hiljem. Ja suvi sai varem läbi ka – 13. augustil oli kogu meesaak vurritatud. Siis kohe ravi ja talvesööt. Söötmine küll pisut venis, kuna tellitud suhkur saabus viimasel hetkel. Ka taoline tarnete hilinemine oli ju selle suve märk. Õppetund edaspidiseks: mesinik, telli pigem varem kui hilja, ja vajalik kraam oleks laos ootel ja poleks vaja närve kulutada.

Sellist suve pole varem olnud

Andres Tamla, aasta esinik 2020, peab Läänemaal 140 mesilasperet

Hooaeg algas sellega, etkevelad varastati ühestmu mesila grupist nelitaru. Suve esimene poololi Lääne maal põuane, jaanipäevast kuni juulilõpuni kestis pöud ja kuumus. Juba mai lõpus lendasid paarumistaru tühjaks – sellist asja pole varem olnud. Üheks põhjuseks võis olla

kuumus, kuid oma osa võis muidugi olla ka asjaolul, et kasutasin paarumistaru täitmiseks sülemit. Kogemus õpetab – kui mingi asi juba toimib, siis pole mõtet hakata seda muutma.

Oli tugevaid peresid, aga oli ka vindujaid. 2021. aasta oli meil Läänemaal hea lestaaasta – saime väga palju lestatõrje õppematerjaliks vajalikke pilte ja videot, sest lesti kärjekannused jätkus häbematuult palju. Õppematerjalina oli see ju hea, aga tegelikult tekitab muret. Varroatõrjesse tuleb igal mesinikul väga tõsiselt suhtuda.

Kevadine korje oli korralik, aga siis tuli põuaperiood. Kuskilt mu mesilased nektarit siiski said – aru ma ei saanud, kust täpselt, sest kogu loodus oli kõrbenud, aga saak tuli suve lõpuks siiski üsna keskmine. Või õige pisut lahjem kui keskmine. Hea oli muidugi see, et mee niiskuspotsendiga polnud muret, refraktomeeter näitas iga vurritäre kohta 16–17%. Mett hakkasin võtma juba juuli algul, 3. juulil oli esimene vurritamine; tavaliselt alustan meevõtuga hiljem. Ja suvi sai varem läbi ka – 13. augustil oli kogu meesaak vurritatud. Siis kohe ravi ja talvesööt.

Söötmine küll pisut venis, kuna tellitud suhkur saabus viimasel hetkel. Ka taoline tarnete hilinemine oli ju selle suve märk. Õppetund edaspidiseks: mesinik, telli pigem varem kui hilja, ja vajalik kraam oleks laos ootel ja poleks vaja närve kulutada.